

RODOLJUB.

Glasilo „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ in naročnikom „Slovenskega Naroda“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvestopne petit-vrste 8 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15. kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“ ali pa odboru „Slovenskega društva“ v Ljubljani. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

6. števil.

V Ljubljani, dne 17. marca 1894.

IV. leto.

Prememba volilnega reda.

Sedanje ministerstvo nastopilo je vlado z obvezo, da premeni sedanji volilni red, ki je do cela krivičen, in sicer tako, da dobe volilno pravico tudi tisti, ki sicer ne plačujejo davkov, pa nosijo vsa druga državna bremena, ki imajo pač dolžnosti, pa nobenih pravic. Splošni, jednaki in neposredni volilni pravici, kakeršno zahtevamo Slovenci in ki je jedino pravična, pa sedanja vlada ni naklonjena, iker se boji za prevlado Nemcev. Zato je izdelala ta-le načrt:

1. Na dosedaj obstoječih volilnih razredih se ničesa ne spremeni niti glede na razdelitev mandatov, niti glede zahtev za volilno pravico.

2. Volilna pravica razširi se s tem, da se osnuje nov volilni razred.

3. A) Pravico voliti v tem volilnem razredu imajo oni samopravni avstrijski državljani moškega spola, kateri so dopolnili 24. leto in niso izključeni od volilne pravice in pred razpisom volitve že šest mesecev stanujejo v dotičnem volilnem okraju in:

a) so javno ali tako, kateri je priznana pravica javnosti, avstrijsko višjo gimnazijo, realko ali kako drugo za jednako veljavno pripoznano učilišče z uspehom dovršili;

b) pridobili si pravico do jednoletne prostovoljne vojaške prezentne službe v vojni ali deželni brambi;

c) z uspehom dovršili obrtno šolo, katere spričevalo po zakonu namešča dokaz zmožnosti za rokodelski obrt, ali

d) ali so dovršili kmetijsko šolo, katero vzdržuje dežela pa država;

e) so že dve leti pri kaki v § 11. zak. z dne 30. marca 1880, drž. zak. št. 33 naštetih bolniških blagajnicah zavarovani;

f) ali dve leti plačujejo kak državni direktni davek.

B) Častniki v trajni ali začasni vojaški službi, vojaški duhovniki, gažisti brez čina in osebe moštva obožene sile, oziroma žendarmerije, všteti začasne dopustnike sploh ne smejo voliti ne voljeni biti.

LISTEK.

Živina govori.

Ni napačen mladec Zagorjanov Marko. Dom Zagorjanov je dober: mnogo čvrstih travnikov, mnogo rodovitnih njiv, velik in debel les, lepa in trdna hiša — ni tega v vsakem kotu. A tudi okroglega se najde za silo v njem in še nekoliko več A Marko je sam, jedini sin. Vrh tega je čvrste rasti, močnih rok in zalega obraza, da bi mu ne bil lahko kdo kos.

Ves pripraven, je-li, da bi mu dobili primerno nevesto.

A našel jo je že: Vrlinovo Minico — prav zorno in ljubeznivo deklico. Vse bi šlo, da se ne bi moglo želeti bolje, če bi — da, bi, ta zloglasni bi!

Oča Zagorjan je namreč vdovec. Nekoliko let že mu gospodinja dekla, a vedel se je ves čas, kakor pri-

stoji možu, kateremu so lasje že zasiveli. A letos se mu je kar zavrtelo v ostareli glavi. Priselila se je na pomlad v vas in nastanila se v Kolarjevej koči Drobinova Špela. Ona ga je, sam Bog ve kako, zamrežila in omrežila tako, da se mu je raztajal do malega ves razum. Ljudje se mu za hrbtom smejo, a mené se z njim, ogo-varjajo ga na pol resno na pol šaljivo, da bi mu bilo vender treba gospodinje, prav cele gospodinje; in vidno je, da mož take besede prav nič nerad ne sliši. Da, vse kaže, da se bodo pred pustom pri Zagorjanu zbrali svatje, a ne v čast in veselje sinu, nego očetu. Žalostno upanje, je-li, za ubogega Marka!

Toda Zagorjan snuje, a Sejan presnuje.

Sejan mu služi za hlapca. Ves vdan je Marku, ker dobrosrčen in prijazen mu je in priloži mu nejenkrat za kozarček vina. Prav jezi ga torej, da bi se stari gospodar zapel v zakon in s tem preložil sinovo srečo na Bog ve kdaj. Misli in misli, kako bi mu zaprečil in zavrl neblago

V volilnem razredu veleposestva morejo take osebe izvrševati volilno pravico, če jo imajo po svojem posestvu le po pooblaščenih.

Od volilne pravice izključeni so razven gorenjih vsi trajno ali začasno aktivno službujoči uradniki oborožene moči.

4. Novemu volilnemu razredu se odloči 43 mandatorov, ki se razdele na posamezne dežele takole: Češka 10, Dalmacija 1, Galicija 10, Dolenja Avstrija 4, Gorenja Avstrija 1, Solnograško 1, Štajersko 2, Koroško 1, Kranjsko 1, Bukovina 1, Moravsko 4, Šlezija 1, Tirolsko 2, Predarlško 1, Istrija 1, Goriško 1, Trst 1. Na Češkem bode 7 kmetijskih in 3 mestni okraji v Galiciji 9 kmetijskih in jeden mestni okraj, na Dolenjem Avstrijskem 1 kmetijski in 3 mestni volilni okraji in na Moravskem 3 kmetijski in 1 mestni okraj, kateri voli vsak jednega poslanca.

5. Dosedanji volilni okraji kmetijskih občin in nemestni okraji novega volilnega razreda volijo direktno, kjer to sklense deželni zbor.

6. Za direktne volitve v kmetijskih občinah in v novem volilnem razredu, se napravijo majhna volilna okrožja po 4000 duš, oziroma da se združijo občine, ki imajo manj prebivalstva in razdelé večje občine. V volilnem okrožji bi se volilni kraji določil administrativnim potom. Deželni zbori pa smejo vendar skleniti drugačne določbe glede manjših volilnih okrožij in volilnih krajev.

V vsakem volilnem kraju štejejo se glasovi.

7. Posel volilnega komisarja v volilnih okrožjih je časten posel, katerega je dolžan slednji prevzeti.

S tem načrtom ni prav za prav nihče zadovoljen, ker je ne samo neroden, ampak tudi krivičen in ker ima jedino namen, zagotoviti liberalnim Nemcem prevlado. Zato se mu je tudi uprl grof Hohenwart. Mož je odločen nasprotnik načela, da bi imeli tisti svoje zastopnike v državnem zboru, ki ne plačujejo neposrednih davkov in da bi to kolikor se da preprečil, izdelal je ta-le načrt:

I. Člane zbornice poslancev volijo v bodoče:

a) vsi avstrijski državljani, katerim se prizna volilna pravica (ljudske volitve):

b) velike stanovskozadružne ali postavne teritorijalne korporacije (korporacijske volitve).

II. Kot za volitev opravičene korporacije naj volijo:

1. Za veleposestvo vsi opravičeni veleposestniki kake dežele, in sicer po različnih deželah v jednem ali več volilnih razredih.

2. Za trgovski stan trgovske zbornice, vsaka za svoj okoliš.

3. Za obrtni stan obrtne zbornice, ki se samostojno organizujejo.

4. Za kmetijske in mestne občine pa dež. zbor vsake dežele.

III. Deželni zbor voli po predpisu po dodatku k obstoječim deželnim redom, kateri se še pregleda; on je v tem slučaju volilni red za državni zbor in je torej po pravočasnem razpisu ravno tako, kakor drugi volilni razredi, sklepčen, naj pride kolikor koli članov.

IV. Ljudske volitve za kmetijske in mestne občine se vrše v to določenih mestnih in kmetijskih okrajih. Vsi volilni opravičenci volijo neposredno in je v mestnih okrajih vsaka občina ali trg (industrijski kraj) volilni kraj, v kmetijskih občinah je pa vsaka občina volilni kraj.

V. Volilno pravico v mestnih in kmetijskih občinah ima vsak avstrijski državljani, ki je izpolnil 24. leto in če ni proti njemu nobenega zakonitega zadržka in

a) plačuje direktni davek ali

b) pripada industrijskim delavcem, o čemer se izda posebne določbe, ali

c) plačuje letne najemnine v znesku, katerega določi deželni zbor

VI. Razmerje mej poslanci, ki jih voli deželni zbor in ki se volijo po občni ljudski volitvi v kmetijskih in mestnih občinah, določi se tako, da bode dve tretjini poslancev volil deželni zbor, jedna tretjina se jih bode volila po ljudski volitvi.

Po taki volitvi bi zbornica bila sestavljena na pr. iz 85 poslancev veleposestva, 18 poslancev trgovskih

namero, dokler se mu ne zasveti v bistri glavi: da, na pragu je nam Božič a Zagorjan je vrazljiv, kakor kriva vera. Ujame se, če ni vrag.

Gre in razodene svoj naklep Marku. Mladenič ima sicer nekake pomisleke, ker oče je oče, a on mu jih skoro razgovori: „Ne kaže drugače. Treba je, da mu kako vrnemo, razum, da ne napravi nesreče vama ter morda i sebi.“

Pride sveti večer. Zagorjanovi sede za mizo in večerjajo. Sejan spretno zasukne govornico ter začne pripovedovati o čudih te skrivnostne noči. Razlaga zlasti, kako je v njej tudi živini dan človeški glas, da se razgovarja in meni o stvarih, katere se bodo godile v bodočem letu pri hiši. A pripovedujoč ozre se večkrat v Zagorjana, kateremu so se ušesa kar napenjala in zadovoljno zine sam v sebi: „Dobro se prijema. Šlo bode.“

Ko pride čas, napravijo se vsi drugi in otidó k maši polnočnici, a gospodar ostane, kakor navadno na

ta večer doma za varuha. Zelo ga srbi in šegače, da bi zvedel, kako mu bode novo leto. Kedar torej udari ura dvanajst, naglo gre ven, zaklene dobro za seboj vrata, hiti v hlev in sede na klado kraj durij.

Ne čaka dolgo zaman.

„Kakó, kakó, Cik?“ zagrči z desne strani na drugem konci zelo čuden, a vender človešk glas.

„Hm, letos je že še bilo, Dimež!“ začuje se z leve malo rahleje.

„Da, leto preteklo je bilo prijazno; a novo leto prevrne vse narobe.“

„Slabo kaže, slabo.“

„Vsa neumnost je menda smuknila v glavo gospodarju, ni pičice razuma mu ni ostalo.“

„Hm, hm!“

„V zakon se še hoče upreči ta stara kost na stare dni. A mlademu sinu, da bi zorno in bogato deklico

zbornic, 12 poslancev obrtnih zbornic, 107 poslancev mest in trgov (obrnih krajev), katerih bi 72 volil deželni zbor, 35 pa naravnost volilci in 171 poslancev kmet-skih občin, katerih bi 86 volil deželni zbor, 85 pa volilci. Vkupe bi državni zbor imel 353 poslancev, kakor jih ima sedaj.

Tako krivičen kakor je vladni načrt, tako nazadnjašk je Hohenwartov. Mi Slovenci se ne moremo sprijazniti z nobenim. Vsi ljudje smo jednaki, ustvarjeni po božji podobi, vsi imamo iste dolžnosti, zakaj bi torej ne imeli

vsaj enakih pravic, zakaj bi veljal graščakov glas več kakor bajtarjev, zakaj bogatašev več kakor siromakov. Vlada in tudi grof Hohenwart stojita na stališči, da tisti, kdor več plača, imej več govoriti in temu mi ne moremo pritrđiti. Zato opozarjamo slovenske volilce na priprave, ki se delajo na Dunaji glede premembe volilnega reda, naj zahtevajo od svojih poslancev, kar jih je še pri Hohenwartu, da se potegnejo za splošno neposredno in jednako volilno pravico.

Politični pregled.

Naš državni zbor se je po več tednov trajajočem zasedanju razšel čez Veliko noč. V tem kratkem času, kar je zboroval, ni imel prilike, rešiti kako posebno važno stvar. Vse delovanje je bilo omejeno na odseke in sicer v prvi vrsti na proračunski odsek, kjer so se poslanci posvetovali o državnem proračunu. Stvar je v odseku rešena in pride koj po Veliki noči pred zbornico. Ta je v teh tednih, kar je zborovala, rešila jedno samo predlogo, s katero se je prebivalstvu koristilo in to je zakon, s katerim se ureja trgovina na obroke. Doslej so brezvestni agenti na vse mogoče načine sleparili ljudi in jim prodajali na obroke sicer ali zato toliko dražje razno nič vredno blago. Ta postava bo prebivalstvu v največjo korist. Pri posvetovanju o tej postavi se je pokazalo, kakšni prijatelji revnega ljudstva so nemški poslanci. Takozvani levičarji so se namreč z vso silo upirali postavi, ker jim je pri srci samo korist židovskih trgovcev, ne pa korist kupujočega občinstva. — Kar je v državni zbor drugega sklenil, ni posebne važnosti. — Na Ogerskem se bije še vedno boj za tako imenovano civilno poroko. Nasprotniki te nekrščanske novotarije se zoperstavljajo vladi z vso odločnostjo ali vlada ima velik upliv in veliko moč, židje pa

mного denarja, kaj čuda, da se katoličani boje, da zmaga vladna predloga. — Na Hrvatskem je vlada te dni iz nova pokazala, kako je pravična in kako spoštuje vsako mnenje. Postavila je v pokoj še mladega, zelo učenega in v vsem svojem političnem delovanju jako dostojno postopajočega profesorja Breščenskega, ker ne trobi v njen rog. Čudna vlada, ki ne spoštuje veljavnih postav. — Na Srbskem vlada še vedno veliki razpor mej kraljem, njegovim očetom in liberalci na jedni in mej radikalci na drugi strani. Kraljev oče Milan neče Srbije zapustiti, kar zahtevajo radikalci, ki imajo ves narod za soboj in kar zahtevata tudi Rusija in Francija, ampak se skuša pririniti do državnega krmila. Vsi prijatelji Srbije so v strahu, da pride do revolucije, ki bi naposled zamogla spraviti državo na kant. — Italija je v velikih skrbih kako urediti svoje državno gospodarstvo. Vsi politični krogi priznavajo, da je neobhodno potrebno preskrbeti državi novih dohodkov, da se pokrije primanjkljaj, ali pa zmanjšati vojsko, da se zmanjšajo državni stroški. Poslanci so istega mnenja, a ker oni nečejo vladi dovoliti novih davkov, vlada pa noče zmanjšati vojske, je nepojmljivo, kako naj se doseže ravnovesje v državnem go-

prevzel v tem kak drug, da bi vrli Marko čakal sodne trombe, predno prejme dom ter se oženi!“

„Zlo je, zlo.“

„Z vso silo hoče nesrečo v hišo. Smučje se okolo tiste gnile Špele, katera ni vredna, da bi jo človek v vodo vrgel.“

„Pravo govoriš, Dimež, pravo.“

„Dobrika se mu sedaj, res je, kolikor more, ker se nadeje, če ga ulovi, slastnega in mastnega življenja. A kadar bi ga ujela, premenila bi se, da bi bilo joj. Sukal bi se, kakor bi ona, gospodarica, hotela. Še mrzlemu kamnu bi se smilil ubožec.“

„Res, tako pride, če se kako ne predrugači.“

„Da, upati je še zmerom, da bode mož vender še toliko pameti našel, da ne bode zablodil v to brezdnó.“

„Zdi se tudi meni. Da bi le res bilo!“

A Zagorjana že ni več v hlevu: slišal je že preveč.

Naglo skoči iz korita desne strani Sejan ter se zasmeje Marku, vstajajočemu na levi strani: „Mislim, da sva ga zmodrila. A stopiva k maši! Nekoliko sva jo zamudila, a menim, da nama Bog ne bode jezen zato.“

Veselo korakneta v cerkev.

Začudijo se vaščanje, da Zagorjan kar nikoli več ne zaide v Kolarjevo kočó. Ugibljejo ter povprašujejo, a ne domorejo se resnice, ker o skrivnostni božični dogodbi ne zve živ krst ni besedice: Vsak njih treh ima važen razlog, da molči.

A predno se še raztaje sneg, vzame si mladi Zagorjan Vrlinovo Minico na svoj dom v radost in veselje vsem dobrim ljudem, sosebno vrlemu Sejanu, kateremu se pri novem gospodarju in novi gospodinji vse prijetneje živi, nego pri prejšnjem.

„Živina nas je osrečila, sama živina,“ zine včasih veselo Marka.

spodarstvu. — **Rusija** je sklenila z **Nemčijo** trgovinsko pogodbo, katero je nemški državni zbor že odobril. Pogodba bo v gospodarskem oziru obema državam v veliko korist, zlasti Rusiji, a zato še ni misliti, da se bo Rusija tudi politično približala Nemčiji in se odvrnila od Francije. Tega ne bo storila, ker hoče ohraniti mir, da pa se da ohraniti le če postopata Rusija in Francija skupno. — **Francija** ima mnogo skrbi z anarhisti. Ta zalega bi rada vse pomorila in požgala. Te

dni je neki anarhist v Parizu celo v neki cerkvi vrjel bombo, ki pa je na srečo samo njega ubila. — Na **Angleškem** se je zgodila prememba v ministerstvu. Slavni Gladstone, prvi državnik pa se je umaknil a na njegovo mesto je stopil Rosebery. Gladstone je bil prijatelj Slovanov in najpravičnejši državnik na svetu. — Revolucija v **Braziliji**, ki je trajala skoro pol leta, se je te dni srečno končala

Dopisi.

Iz Sodražice, 14. marca. [Izv. dop.] Sprejmi dragi Rodoljub, tudi iz našega kraja nekoliko vrstic. Zimo imamo ugodno do sedaj, ali rad se uresniči pregovor, ki pravi: o Božiču pri mizi, o veliki noči na peči. — Z radostnim srcem čakamo nove ceste iz Sodražice na Hrib, potrjene od visokega deželnega zbora, katera gotovo prinese blagostanje v našo dolino. Obča hvala deželnemu poslancu gosp. Pakižu in županu gosp. Drobničju za požrtvovalni trud. Ali vsaka reč ima nasprotnike ravno tako ta cesta. Četrť ure od nas stoji vas Jelovec, ki šteje komaj 12 hšt. Hoteli so imeti cesto drugod, po svojih mislihar bi bilo nemogoče. In ti Jelovski možje so imeli neke nedelje popoldan pod županovo hruško sejo. Kar se dvigne najveljavnejši mož in začne blizu takole govoriti: Možje! Velika nesreča grozi naši vasi, in seveda tudi nam. Veste, da so potrdili v deželnem zboru cesto na Loški potok. Kmalu začne moč smodnika me-

tati skale v zrak in v kratkem bodo z delom nad našo vasjo. To bo žalostno, ko bodo velikanske skale letele proti našim hišam, in jih zdobile, da ne bo sledu od njih. In kje bomo mi? Svetujem vam, možaki, da gremo tisti čas s ženami in otroci na hrib Kamun ter skupno pojemo žalostno prerokovo pesem. In dal bom pritožbo s pomočjo Globaljskega moža na deželni zbor. Ako ste s predlogi zadovoljni, zakličite trikrat „velja“. Poslušalec tega govora, se je velikega vpitja, (pridružile so se tudi žene z otroci), ki je orilo proti izhodu do Čarde in zahodu do Sedla, kar ustrašil. Na srečo je bilo s tem posvetovanje sklenjeno. Jaz vam pa svetujem, očetje Jelovski, da tisti čas mirno pri mizi sedite ali na peči ter se razgovarjate, kako koristna bo ta cesta za vas in za nas. Bodite potolaženi zaradi praznega strahu ker najmanjši kamen vas ne doseže, za to že skrbijo gospodje podjetniki.

Slovenske in slovanske vesti.

(Slovenski poslanci v državnem zboru.) Slovenski poslanci niso v teh tednih imeli priliko, storiti Bog si vé kaj za našo narodno stvar, ker je bilo vse poslansko delovanje omejeno na odseke, v prvi vrsti na odsek za državni proračun. V tem odseku sedita dva slovenska poslanca dr. Gregorčič in prof. Šuklje, ki sta se, zlasti prvi, pri posamnih točkah, ki so prišle v obravnavo, potegovala za koristi slovenskega naroda. Pri razpravi o visokih šolah sta zahtevala, naj se da visokošolcem, bodočim sodnikom, političnim uradnikom i. t. d. prilika, da se tudi v pravdoznanstvu izurijo v slovenskem jeziku, da bodo mogli slovenski uradovati. Pri razpravi o srednjih šolah sta zahtevala za slovenske otroke slovenske srednje šole v Kranji, v Celji, v Gorici in v Trstu. Minister je obljubil, da ustanovi v Kranji popolno gimnazijo, ne da bi morala mestna občina zanjo kaj dajati, glede Celjske gimnazije pa je rekel, da bo dal stvar preiskati in da bo potem videl, kaj je storiti. Pri razpravi o ljudskih šolah je zahteval dr. Gregorčič, naj se na Koroškem in na Primorskem, zlasti v Gorici in v

Trstu, napravijo za slovenske otroke slovenske ljudske šole in tudi take obrtne šole. Minister je pač priznal, da naj se otroci poučujejo v njihovem materinem jeziku, in s tem pritrdil dru. Gregorčičju, odprave obstoječih nerednostij pa ni obljubil. Nadalje je poslanec dr. Gregorčič tudi zahteval, naj se nastavljajo na Slovenskem samo našega jezika zmožni politični in sodni uradniki, naj se s Slovenci slovenski uraduje, sploh, porabil je vsako priliko, da pojasni vladi želje slovenskega naroda. A tudi drugi poslanci niso držali križem rok. Poslanci dr. Gregorec, dr. Ferjančič in Nabergoj so interpelirali vlado radi razmer na Celjski gimnaziji, grof Alfred Coronini radi slovenske obrtne šole v Gorici, poslanec Klun pa radi imenovanja sodnih zdravnikov na Kranjskem.

(Poštni pečati.) Nebrojnikrat smo že ostro grajali postopanje poštne uprave glede dvojezičnih poštних pečatov, a še vedno se ta, za slovenski narod žaljiva stvar ni povoljno rešila, še vedno je mnogo poštних uradov celo na Kranjskem, kjer se rabijo samo nemški pečati. Taki poštni uradi so: na Vrhniki, v Šenčurju pri Kranji,

v Ljubljani (na železnici), v Jesenicah ob Savi, na Črnem Vrhu pri Idriji, v Kočevju, na Bledu, v Mengišu, v Št. Roku na Dolenjskem, v Kamni Gorici, v Trziču, v Kranjski Gori, v Kropi, v Sevnici, v Zidanem Mostu, v Zagorji ob Savi, Šmartnem pri Litiji itd. itd. Deloma so temu krive tudi dotične občine, ker se ne potegnejo dovolj odločno za dvojezične pečate. Saj to bi pri nas pač že vsak otrok moral vedeti, da brez trdega boja ni doseči pravice. Ponekod so pa tudi g. poštarji krivi, zakaj znano nam je, da imajo nekateri sicer dvojezične pečate, da pa jih ne rabijo, nego jih skrbno branijo v dotičnih škatljicah. Ali delajo tako po svojem političnem prepričanju ali pa komisarju na ljubav, tega ne vemo razsoditi. Sicer pa se gode še druge nerednosti. Tako je Vrhniški poštar, ki ima tudi dvojezični pečat, pa ga neče rabiti, neko v Kranj namenjeno dopisnico poslal v Kočevje — menda nemški učit — tamošnji poštar pa je v svetem srdu prečital napis „v Kranji“ in nad njega zapisal nemško ime tega mesta. Upamo, da bo kaj pomagala pritožba, katero pripravlja „Slovensko društvo v Ljubljani.“

(**Makso Logar** †.) Dne 4. t. m. popoldne preminil je v Škofjiloki c. kr. avskultant g. Makso Logar v 30. letu svoje dobe na sušici. Pokojnik služboval je v zadnjih dveh letih, izredno hitro položivši sodni izpit, kot kazenski sodnik v Ilirski Bistrici, Radovljici in Škofjiloki, ter si je po svojem kristalno čistem značaju, izredni marljivosti in gorečem rodoljubju pridobil povsod iskrenih simpatij. Da ga neizprosna usoda ni v cvetu let ugrabila rodbini in narodu, postal bi bil pokojnik brezdvomno odličen član slovenskega pravištva, in uzoren sodnik, poleg tega pa tudi zvest branitelj naših narodnih pravic. Zategadelj tudi mi žalujemo ob preranem grobu blazega moža, kateremu naj bo lahka zemljica domača in vsikdar časten spomin!

(**Hranilnica v Novem Mestu**) bode začela v kratkem poslovati, ker je deželna vlada vsled dovoljenja ministerstva potrdila pravila in opravljeni red.

(**Poštna hranilnica na Kranjskem.**) Meseca februarja ušlo se je na Kranjskem v poštno hranilnico, in sicer v hranilnem prometu 19.686 gld., v čekovnem prometu 770.499 gl., izplačalo pa se je v hranilnem prometu 15.331 gld., v čekovnem prometu pa 279.831 gld. Skupni promet poštne hranilnice iznašal je meseca februarja v naši državni polovici 200,999 601 goldinarjev.

(**Zaupnica posl. dru. Gregorcu.**) Iz Ljutomera se nam piše: Tukajšnji župani in volilci poslali so svojemu državnemu poslancu č. g. dru. L. Gregorcu za njegovo odločno postopanje v državnem zboru itd. zaupnico.

(**Poslanec Spinčič**) je bil, kakor znano, pred dvema letoma odpuščen iz državne službe, ker se je v Zagrebu za časa hrvatske deželne razstave izrekel za združenje Istre s Hrvatsko in ker je pri zadnji državnozborni volitvi agitiral za svojega prijatelja dra. Laginjo. Splošno se je priznavalo, da se je zgodila s tem vrlemu poslancu velika krivica, ker je vlada kaznovala na njem kot profesorju to, kar je storil kot poslanec. Spinčič se je pritožil na državno sodišče in na državni zbor. Državno sodišče je pritožbo odbilo, v državnem zboru pa se sicer večina dotičnega odseka, ki se je pritoževal o pritožbi, ni izrekla za Spinčiča, pač pa manjšina. Ker je v tem nastopila nova vlada, se je Spinčičeva pritožba prijateljsko rešila tako, da se mu je dalo zadoščenje. Vlada je s tem priznala, da je prejšnje ministerstvo storilo Spinčiču krivico.

(**Nova gasilna društva.**) Zadnje dni sta se ustanovili dve novi gasilni društvi, in sicer v Bučečevcih pri Ljutomeru in v Poljanah pri Črnomlju.

(**Nova občina na Slatini.**) Nemškutarji v Slatini so venderle dosegli s pomočjo deželnega zbora v Gradcu, da se osnuje nova samostalna občina v Slatini, v kateri bodo oni zopet mogli gospodariti po svoji volji. V prvi vrsti bodo zdaj odprli svojo šulvereinsko šolo, kateri so se sedanji občini priklopljeni Križevljani ustavljali celih 6 let, da je poslopje ostalo prazno. Zdaj seveda bodo Slatinčani dosegli, kar jim je tako na srcu in blagor in sreča se bodeta kar vsipala nad novo Slatinsko občino! Tako vsaj obetajo glavni nemški matadorji kratkovidnemu, ki jim to verujejo.

(**Slovenska tiskarna v Ameriki.**) Naši rojaki v Ameriki se prav vrlo drže, dokaz temu sta dva slovenska časnika, ki izhajata tam. Zdaj si je „Glas Naroda“, ki izhaja v Novem Jorku, omislil svojo tiskarno, da bode mogel delovati čim uspešneje. Naši rojaki v stari domovini ne pozabljajo svojih bratov v daljni tujini in jih podpirajo, naročujé si njih liste.

(**Nove knjige.**) Igre in pesmi za otroška zabavišča in ljudske šole. Uredil Ivan Mercina. Izdala in založila družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. — To knjigo priporočamo prav toplo, ker je res izvrstno sestavljena in bo gotovo dobro došla učiteljem in učencem. — Nauk slovenskim gospodarjem, kako je zboljšati rejo goveje živine. Spisal Viljem Rohrman. Založila podružnica c. kr. kmetijske družbe v Novem Mestu. Cena 15 kr. Ta knjižica ima namen, poučiti kmetovalce, kako se jim je na podlagi novih postav baviti z živinorejo. Naj si jo omisli vsak slovenski kmetovalec, ker mu bo mnogo koristila.

Razne vesti.

(**Najden mrtvec.**) Dne 22. t. m. našli so v Savi pri Spodnjih Ribčah truplo nepoznatga moža. Utopljenec je baje iz Velikih Oblok in se ni moglo dognati, je li ponesrečil ali pa je samomorilec.

(**Nesreča.**) Dne 22. pr. m. ponesrečila sta v Novem Mestu 41letni Matija Hren in njegov 16letni sin Jože, ko sta razstreljevala neko staro obokano zidovje. Vsled nepredvidnega ravnanja se je vnel smodnik prezkodaj in

sta oba bila teško poškodovana, posebno pa sin, ki bode teško okrevat. Pričela se je sodnijska preiskava, kdo je zakrivil nesrečo.

(Pogreša se) od dne 31. januarja cestar Matej Gregor iz Gornjega Kašlja. Ker je imel pri sebi večjo vsoto denarja, se sumi, da bi ne bil postal žrtva zločina.

(Požar.) Minulo soboto proti poludnevju nastal je v Hrašah v Postojnskem okraju pri posestniku Martinu Bizjaku ogenj, ki se je tako hitro razširil, da so v kratkem bile v plamenu tudi tri sosedne hiše, ki so bile vse s slamo krite. Škoda se ceni nad 3000 gld. in so bili sicer pogorelci zavarovani, a še za polovico tega ne, kar imajo škode. Prav marljivo so gasili ognjegasci iz Postojine in Velicega Otoka in sosedje z domačo brizgalnico in z onima iz Malega Otoka in iz Hraševja. Po večurnem naporu zabranili so, da se ogenj ni razširjeval dalje.

(Sreča v nesreči.) Na postaji v Pragarskem stal je te dni hlapec Angelo K. mej progama, ko se je pripeljal večerni poštni vlak. Lokomotiva zgrabi hlapca in ga vrže na tla, toda na srečo je strojevodja to videvši, še pravočasno ustavil vlak. Neprevidnemu hlapcu se vsled tega ni zgodilo nič hudega. Le prestrašil se je in nekoliko opraskal.

(Nemško srce.) Dunajski župan umrl je pred kratkim nenadoma na nekem izletu, kateri je bil naredil z raznimi prijatelji na deželo. Na potu proti postaji je onemogel in padel v omotico. Spremljevalci njegovi so se bali nesreče in ga nesli do prve hiše, stoječe ob potu, kjer so prosili, naj bi stanovniki vzeli obolelega župana pod streho. Ženska, ki jim je odprla je to prošnjo kratko malo odbila in prosilcem vrata pred nosom zaloputnila. Možje, sami odlični Dunajski gospodje, nesli so potem umirajočega župana do druge hiše, ki je od prve precej oddaljen. Prosili so tudi tu, da bi vzeli stanovniki bolnega župana pod streho, a vse prošnje so bile zaman. Ljudje so jim pokazali vrata in gospodje so morali župana nesti doli do postaje, kjer je na trdi klopi odnotne čakalnice izdihnil dušo svojo. Ali ni to žalostno, da župan prve in največje občine v celi monarhiji, on, ki je stanoval kakor kak kralj v jedni najlepših palač na svetu, da je ta mož moral takorekoč na cesti umreti, ker ga nemški rojaki njegovi v največji nevarnosti niso hoteli vzeti pod streho. O ti prehaljeno in opevano zlato nemško srce! Ko bi se bilo kaj takega zgodilo mej Slovani, kako kričanje bi nastalo v nemških listih. Ali kaj takega v Slovanih sploh ni mogoče! In ko bi največji capin v takem položaju, v kakeršnem je bil Dunajski župan, potrkal na slovenska vrata bodisi bogataševa ali siromakova, odprli bi mu prav gotovo. Mi „divjaki“ smo pač boljši, kakor „prijazni“ nemški prebivalci Dunajske okolice.

(Razžaljen slon.) V Zagrebu je na živinskem trgu zverinjak, ki ima mej drugimi živalmi tudi slona. Te dni dražil je neki vojak dobrovoljnega debelokožca s tem da mu je molil nasproti presto, katero mu je vselej takoj umaknil ko je slon hotel zaseči jo z rilcem. Te šale se je pa slon kmalu naveličal. Mestu po presti segel je z rilcem po vojaku ga objel okolu vratu in dvignil v zrak ter parkrat dobro stresel, potem pa spustil na tla. Mej gledalci nastal je strah, mladini pa je bila vsa stvar jako po volji. Vojak sicer ni hudo poškodovan, vendar pa so ga odvedli v bolnico, kjer ima čas, da premišluje, kako dolgo se sme brez kazni grešiti na potrpežljivost slona.

(Najbogatejša ženska na svetu.) Hetty Green, ki ima premoženja 60 milijonov dolarjev, stanuje v Brooklynu v gostilnici nižje vrste, kjer se za malo denarja dobi hrana in tudi stanovanje. Tu plačuje po sedem dolarjev na teden za svoje telesne potrebsčine. Skopa je čez vso mero in to je tudi uzrok, da se je ločila od so-

proga, ki je član vseh mogočih klubov v Novem Yorku. Oblači se tako skromno, da bi človek mislil, da ima siromašno žensko pred sabo; na svojih oblačilih pa krpa toliko časa dokler je mogoče, le da ji ni treba kupiti si novih. Vse kar ima nepremičnin, to je žepni batistni robec in lorgnon, ima vedno pri sebi v črnem žakeljčku. Ona je v kuhinji in hoče imeti le najpriprostejše jedi. Jako je pobožna in vsak dan jo je videti v drugi cerkvi, katerih je v Brooklynu do 100. Ona je tako nezaupna, da ne občuje z nobenim človekom, ker misli, če je kdo ž njo količkaj prijazen, da je to le zaradi njenih novcev. Ima sina, ki je oženjen s hčerjo nekega milijonarja in njena sinaha trosi izredno mnogo. Če jo kdo vpraša, zakaj tako živi, je njen odgovor: Časi so zdaj tako slabi, in jaz moram štediti za svoje sorodnike. Stara je sedaj 58 let, a premoženje podedovala je po očetu. Tudi jedno hčer, Sylvia, ima gospa, ki je podedovala po nekem sorodniku 5 milijonov! Brumna pa je isto tako, kakor njena mati in živi ravno tako asketično. Gospa Green ima knjigo, v kateri je zapisan vsak cent, ki ga izda, in ko je še živela pri sorodnikih, je od njih zahtevala, naj isto tako store. Pri tem je tako natančna, da je svojemu sinu jedenkrat zapretila da ga bode izključila od dedine, samo zato ker je bilo v njegovi knjigi razlike za 10 centov. V banki ker je shranjeno njeno premoženje, so tudi nje dragocenosti shranjene, ki so vredne veliko milijonov. Soba, v kateri ima stanovanje, je prav za prav luknja, ki ne meri več ko devet angleških kvadratnih čevljev. V kuhinji tudi pere in suši svoje perilo. Hiša, v kateri stanuje, nahaja se v jedni najsmrdlivejših Brooklynskih ulic.

(Zadušila se je) cela rodbina pri Sv. Urbanu blizu Ptuja, namreč posestnik Miha Vilinik, njegova žena in dva otroka. Ker zvečer niso pogasili ognja, vnelo se je bruno in so se vsi štirje zadušili. Samo najmlajši otrok, ki je bil zlezal pod odejo, ostal je živ.

(Srnjak na strehi.) V Pontabel na Koroškem so pripodili psi od laške strani srnjaka čez mejo. Splašena žival skočila je na neko streho. Tam pa se je srnjaku spodrsnilo, da je doli padel in v tem ga je ujel in ubil neki lovec.

(Peš okoli zemlje.) Neki Berolinec Henrik Stoll stavil je v Londonu za 5000 mark, da bode od 15. junija 1893. do 1. januarja 1896. prehodil peš vseh pet delov sveta, v vsakem najmanj dve državi in si mej potom tudi pridobil potrebni denar za to pot. Dne 15. junija m. l. odšel je res Stoll iz Londona in šel preko Berolina, Dunaja in Benetk v Algier. Tam je bil štiri mesece zaprt, ker so sumili, da je vohun. Ko so ga izpustili, šel je v Marseille, Strassburg in je došel dne 21. t. m. v Frankfurt o. M., odkoder pojde zopet preko Berolina in Dunaja v Rusijo in od tam preko Perzije in Indije v Ameriko. Popotna knjižica z mnogimi opazkami potrjuje pot, katero je že dovršil podjetni pešec.

(Steklene krste.) Dva ruska trgovca oglašila sta se za patent na svojo iznajdbo, izdelavati mrtvaške krste iz stekla. Taka krsta bi bila vsa iz stekla in pokrov bi se prilepil z nekim lepilom ter bi zaprl krsto, da bi truplo niti ne strohnelo. Če bi se hotelo krsto odpreti, bi se to lepilo nekoliko ogrelo, da popusti. Taka steklena krsta bi ne veljala več, nego navadna lesena.

(Kdo živi najbolje?) Amerikanci, ker si največ „privoščijo“. Povprek jedo trikrat toliko mesa, nego Francozi ali Nemci in še jedenkrat toliko nego Angleži, ki mej evropskimi narodi uživajo najtečnejšo hrano. Vsak prebivalec severne Amerike potrebuje 17 funtov pavole, 8 funtov volne in trikrat toliko svile, kakor prebivalec starega sveta. Amerikanci, ki so komaj dvajsetina prebivalstva vsega sveta, potrebujejo petino volne, kar se je

pridela na vsem svetu. Mezde so povprek v Ameriki za dve tretjini večje nego v Evropi. Nikjer se torej ne nahaja toliko bogatinov z ogromnimi imetji.

(Mrlič na križu.) Strašen prizor kazal se je minuli četrtek ljudem, ki so zjutraj šli po županijski cesti v Rekeselyu na Ogerskem. Na na pol strohnelem križu ob potu viselo je truplo neke stare ženske. Kakor je bilo videti iz mnogih ran, je bila reva umorjena, potem pa so jo morilci privezali za vrat Kristov na križ. V mrtvi spoznali so neko vračarico, o kateri so ljudje govorili, da je čarovnica. Orožniki zasledujejo neznane morilce.

(Župan pod ključem.) Te dni privedli so orožniki v Tolmin v zapor župana M. K. iz B., ker je poneveril baje 5000 gld. in ponarejal pobotnice in druga uradna pisma. Stvar pride pred Goriško sodišče ali pa pred porotnike.

(Strašno delo blaznega.) V neki hiši v Madridu je bil za vratarja France Villacanos Campos, kateri je bil božjasten in besnel, kadar ga je prišla božjast. Nekega večera zadnje dni priteče v nasproti stoječo hišo civilnega guvernerja žena tega vitnarja proseč pomoči, ker je njen mož nabasal dvocevno lovsko puško in čaka v veži, trdeč, da ustrelji prvega človeka, ki pride mimo. Deset policistov so poslali, da so stražili hišo in niso nobenega pustili notri, tudi vratarjeve žene ne. Ona se je bala, da mož ne ubije osemnajstletne hčere v hiši in je skozi gostilno v hiši smuknila notri in prišla na stopnjice, ki vodijo v prvo nadstropje. Besni mož je pa od zadaj ustrelil za njo in je bila takoj mrtva. Sedaj so vsi ljudje bili po konci. Policija je klicala, da naj ne hodijo doli, da jih besni vratar ne postreli. 65letni sodnijski predsednik, bivajoč v isti hiši je pa vzlic temu prihitel doli v vežo, da blazneca pomiri, ker je navadno imel velik vpliv nanj. Blaznec je pa tudi tega ustrelil. Sedaj je policija planila v vežo, predno je mogel blazenec nabasati, ali jel jih je nabijati s puškinim kopitom. Le z veliko težavo so ga zvezali.

(Mačka v torbi.) Kmet Laza Petrović, doma iz Brinja, je šel v nedeljo iz Dugosela proti Zagrebu; na sredi pota se je hotel malo spočiti, torbo svojo pa, v kateri je imel malo kruha, slanine in svoj denar, je položil kraj sebe. Mož je zadremal in v tem se je pritiho-tapil nek cigan, ki mu je izpraznil torbo in vanjo vtaknil — mlado mačko. Ko je potem Petrović nadaljeval svoj pot, začela se je mačka v torbi okoli plaziti, kmetič pa

ki ni vedel, kaj to pomeni, zagnal je torbo dalač od sebe, in zdajci vidi, kako je mačka iz nje vun smuknila in urno zbežala. Ko zopet svojo torbo pobere — malo boječe seveda — vidi na svojo veliko začudenje, da je prazna, ker je ta šmentana mrcina ne samo kruh in slanino nego tudi denar požrla.

(Prelat Kneipp v Rimu.) Prihod tega popularnega moža in novo imenovanega prelata v Rim bil je povod, da se je italijansko novinstvo ž njim mnogo bavilo in to na način, ki je zanj samo časten. Prvo njegovo delo je bilo, da je rešil kardinala Monaco la Valetta, nad katerim so že obupali vsi zdravniki, s pomočjo svoje vodne vračitve in zdaj je tudi sam papež začel s to vračitvijo. Dalje je prelat Kneipp v veliki skupščini, v kateri je bila mnogobrojno zastopana avstro-ogerska kolonija, imel predavanje, ki je bilo viharno aklamirano, v katerem je vnovič svaril s posebnim poudarkom pred uživanjem bobove kave in čaja, ter priporočeval mesto kave in čaja zdravo sladno kavo, ki jo on sam pije vsak dan. Tudi je Kathreinerjeve tovarne sladne kave v Milanu, kjer se kakor v Kathreinerjevih tovarnah na Dunaji, v Monakovem, v Parizu, v Baselu itd. ta sladna kava proizvaja po predpisih prelata Kneippa, doletela že čast, da so dobile nalog, poslati partijo Kathreinerjeve sladne kave za Njega Svetost, kakor tudi za visoko duhovščino v Rimu. Prelat Kneipp se bode šele po dovršeni vračitvi od-nosno po kronitbeni slavnosti Sv. Očeta, katere slavnosti se udeleži vsled izrecne želje papeževe, iz Rima nazaj povrnil.

(Vesti o naših izseljenicah iz Severne Amerike.) Iz tega dela sveta dohajajo od ondu živečih naših rojakov vedno neugodnejše vesti domu. Povsod primanjkuje po tovarnah in pri raznih podjetjih dela in le malo jih je, ki so preskrbljeni s poštenim in primernim zaslužkom. Kakor smo poizvedeli iz privatnega pisma Notranjskega izseljenca, dobi večina delavcev komaj toliko plače, da se more preživeti. Ljudje tam grozno stradajo. Mnogo jih je, ki bi radi domu prišli, ko bi imeli denarja za pot-nino. Kdor ima kaj pomoči pričakovati od doma, skuša prej ko mogoče zapustiti ameriška tla, kjer se ne cedi „med“ ne „mleko“, pač pa solze kesanja in — obupnosti, v katero se je marsikateri podal od doma vsled lahko-mišljenosti in — zapeljanja! Te vesti in slike naj bi bile v resen opomin tistim našim ljudem, kateri morda še vedno hrepene po — ameriški prevari!

Poučne stvari.

Korist in poraba travniških bran za mah.

Govorilo in pisalo se je že mnogo o travniških branah — a naši kmetovalci se še ne poslužujejo zadostno tega prekornega poljedelskega orodja. Bodi mi dovoljeno, da o koristi in porabi travniških bran iz lastne poskušnje nekoliko povem. — Ker imam precej travnikov, omislil sem si tudi brano, in to dvo-uprežno. Stala me je sicer 40 goldinarjev a ti troški so se mi v teku jednega leta več kot povrnili. Kakor je vsaki poljedelski rastlini kultura potrebna, isto tako tudi travi na naših travnikih, kateri so itak bili v našo škodo predolgo zanemarjeni. Poglejmo si neoplecto gredo, kako na njej v rasti zaostaja kuhinjska zelenjava, kako se pa potem bujno razvija, ako gredo oplejemo in pregoste sadike izravamo. Ravno tako je pri koruzi, krompirju itd. pa tudi pri travi na naših travnikih. Treba ji je spomlad zemljo zrahljati in je osnažiti plevela in

mahu. Travo treba je takorekoč okopavati, tako, da za-more zrak pristopiti do korenin, kar je za dobro rast vseh rastlin neobhodno potrebno. Vse to se pa na naj-boljši način da zvršiti z dobro travniško brano. Pravim da z dobro, kajti ni vse jedno, če vlačim z navadno trdno brano, katera mi travnik deloma preveč raztrga, deloma pa ne doseže tal, ker se po višju zemlje ne pri-leže, treba je nalašč za to napravljene brane, katera se-stoji z mnogo posameznih, kakor veriga sklopljenih delov. tako, da se zamore tudi neravnemu travniku popolnoma priležiti. — Da dobro povlečeni travnik daje po tretjino, dà polovico več in boljše krme, kakor nepovlečeni, to je dokazano in to zamore vsaki gospodar, kateri je to po-skusil, potrditi. Poleg tega glavnega dobička, katerega nam brananje travnikov prinese, imamo pa tudi še dru-zega, postranskega, in to je namreč dobljeni mah. Na prostranem travniku iztrebil sem minolo spomlad šest

velikih voz mahu in če voz računim po 5 gld. — tako je stelja s tega travnika blizu toliko vredna, kot brana. Da je uspeh vlačjenja popoln, treba je pa tudi vedeti, kako se tisto v najbolje izvršuje. Videl sem, da vlačijo nekateri v krogu in sicer v podobi polževe črte, drugi vlačijo po jedni strani tja, po drugi strani nazaj in še drugače. A po lastni skušnji lahko trdim, da je najbolje, ako se vlačijo po jedni strani tja in po isti strani nazaj. Prvo pot se mah zrahlja — drugo pot se pa izruje. Mah se potem z navadnimi grabljami pograbi in na kupe spravi. — Konečno bodi mi še dovoljeno, da v nakup travniških bran najtopleje priporočam našo domačo tvrdo Josip Lorber in dr. v Žalci. Ta tvrdo izdeluje brane kot specialitete in je njena delavnica v to svrhu prav praktično uravnana. Ker ima razen tega tudi lastno livarno s parno močjo, zamore brane tudi ceneje prodajati kot vsaka druga tovarna. Kar se pa tiče vprašanja, ali jedno- ali dvouprežno brano? — tako bi vsakemu večjemu posestniku in celim občinam le drugo priporočal, kajti pomisli samo: prva tehta blizu 60 klg. in velja 26 gld., druga tehta pa blizu 83 kg. in velja le 6 gld. več, t. j. 32 gld. F. R.

Želodova moka, dobra piča za kuretino.

Jeseni se nabere navadni želod, posuši se v peči in potem zmelje v moko. Skušnje uče, da kokoši po ti moki izležejo več jajec. — Najbolje se ta piča za kuretino naredi tako-le: želodova moka se z gorke vodo podela v testo, iz tega testa se naredo majhni, za dlan veliki hlebčki in se posuše. Poklada se pa ta piča kuretini tako, da se hlebček razdeli na dvanajst delov in za vsako kokoš dodá navadni kokošji piči po en del. Poprej pa je treba hlebček razmočiti v vodi.

Kako kleti očediti plesnobe.

Da zaduhle kleti, v katerih se na stenah in na tleh nahaja plesnoba, dobro očistiš, vzemi globoko posodo, deni vánjo 1 do 2 kilograma soli, postavi jo na sredo kleti, zapri vsa okna in vrata, dobro zamaši vse sode ter vlij na sol žveplene kisline (hudičevega olja), in sicer na jeden kilogram soli pol kilograma kisline. Ko si vse to storil, beži iz kleti. Dve uri naj ostane klet zaprta in noben človek naj ne stopi vanjo, kajti utegnil bi se zadušiti. Po preteku dveh ur odpri okna in vrata ter jih drži odprta tako dolgo, da izgine dušljivi sopar. Ko se klet dobro prezračí, omedi plesnino od sten in tal. S tem se tudi odpravi tisti plesnivi smrad, ki spomladi silno neugodno upliva na mleko, shranjeno v kleti, in ki tudi lahko povod da vinski plesnobi.

Ne pozabimo letošnjih cepljencev!

Marsikdo misli, da si zagotovi prihodnje sadno drevo že s tem, če cepi divjak. Cepljenec se potem prepusti samemu sebi in marsikateri zanikarn gospodar celo leto ne pogleda, če so se cepiči tudi prijeli. In vendar zahtevajo cepljenci prvo leto posebne skrbi. Gospodar jih mora skrbno nadzorovati, kajti posebno glede mladih cepljencev velja pregovor: „Le v gospodarjevi sapi vspeva drevo.“

Prvo je, da se cepljencem, ki so se prejeli, ugonobe vse divje mladike, in sicer sproti, ko se prikazujejo. Divji poganjki drugače zaradi prikrajšanega debela rastejo tem bujnejše, odtegnejše žlahtni mladiki obilo soka in jo lahko toliko prerastejo, da jo uduše. Proč torej z divjino, ker le tako bomo dobili krepkih poganjkov, kakeršni so potrebni za vzgojo lepega debela.

V drugi vrsti se ne sme pozabiti na pravočasno prerezanje. Koj ko se poveza začne precej vgrezovati v lub, naj se ali odvijje ali pa naj se s prav ostrim nožičkom dolagi (cepiču) nasproti potegne čez povezo nizdolu, da se prereže. Ravno zaradi lahke odstranitve poveze je posebno priporočljivo, če se pri cepljenju rabi rafijino ličeje, ker se silno lahko prereže; bombaž pa je treba odviti, kar je sitno in se lahko zgodi, da se pri tem delu odkrehne cepljena mladika.

Ako se pozabi na odstranjenje poveze, kmalu bo zadržavala sok, da ne bo mogel kvišku, ter se bo toliko zajedla v deblo, da je ne bo moči več odstraniti. Na cepljenem mestu bo nastala raskava otekline, zastajajoči sok bo povzročil mnogo divjih poganjkov in žlahtna mladika bo hirala, dokler ne bo usahnila popolnoma.

Tretje važno opravilo je, da zagotovimo žlahtni mladiki navpično rast. Ako torej mladika raste napošev, pristavimo ji kol in privežimo jo z ličjem kvišku. Posebno nekatere hruške poženejo toli močne poganjke, da se nikakor ne morejo po konci držati; ako bi zamudili pristaviti jim kol, ulomili bi se vsled svoje teže, ali pa bi jih polomil veter. Res je sicer, da je najbolje, ako se vzgoje drevesca v drevesnici brez kola, a pomisliti je treba, da posebno v prvem letu poganjek ne raste vselej tako, kakor si ga človek želi, in v takih slučajih je kol potreben. Dostikrat se v sadovnjakih ali na travnikih cepi divjak prav pri tleh. V takih slučajih je treba koj po dovršenem cepljenju pristaviti kol, da se ob košnji ve kosec ogniti cepljenca. Pri takih, nizko pri tleh, na prostem cepljenih drevescih je treba tudi travo na okoli požeti, da jih ne uduši.

Slednjič bodi opozorjeno na celo druhal raznovrstnih škodljivcev, kateri sočne cepljence ravno v prvem letu prav močno zalezujejo. Na nekaterih se zaredi toliko listnih ušic, da jih lahko uničijo, ali jih pa vsaj skrivajo in pohabijo. No, dokler te grdobe ni preveč na spodnji strani listov, se pač najlaže zatara, ako se napadeni list prime s palcem in kazalcem in nesnaga zmane. Če je pa le preveč ušic, se to delo seveda ne da izvršiti tako hitro, in se temu ali onemu morebiti tudi nekoliko gabi. Tedaj je treba pripraviti skledo milnice (žajfnice), kateri se pridene nekoliko smrdeče tobakove vode. V to skledo se upogne poganjek tako, da se potope napadeni deli popolnoma v tekočino. Ako jih ni mogoče tako upogniti, poškrpe naj se prav dobro s to tekočino. V drevesnicah služi v ta namen prav dobro trsna škropilnica. Včasih se najde na mladikah mičken kuček z dolgim rilcem. Zatare naj se takoj, kajti mrcina odkrtava s svojim rilcem vrhne dele mladik. Sočne mladike diše tudi raznovrstnim gosenicam. Kadar se na mladikah zapazijo obgrizeni listi, poišče naj se takoj gosenica. Mravlje ne škodujejo cepljencem; na drevje pridejo le zaradi uši, in če zataremo uši tudi mravelj več ne bo. Tako vidimo, da mladi cepljenci zahtevajo obilo truda, katerega se ne smemo bati, kajti, še jedenkrat bodi rečeno: „Le v gospodarjevi sapi vspeva drevo!“

Obrezovanje živih mej.

Mnogi priporočajo, da naj se meje obrezujejo v pozni pomladi. To je pa vsekako jako škodljivo. V mejah gnezdi jako mnogo koristnih ptičev, in pri obrezovanju se mnoga gnezda poškodejo, ali pa stari tiči odpode, da popuste mladiče. Pa če tudi stari ptiči mladičev ne puste vselej, je obrezovanje v škodo, ker po odstranjenju listja laže ujede pridejo do mladih ptičev in jih pokončajo. Meje naj se torej obrezujejo od avgusta do konca februarja, kadar tiči ne gnezdi.

Varujte pajke.

Navadni ljudje zmatrajo pajke za škodljive živali in jih pridno pokončavajo. Kdor pa pajke bolje opazuje, se je že prepričal, da so na polji in v gozdu jako koristne živali. Pajki polove v svoje mreže neštivilno škodljivih mrčesov, posebno listnih ušij.

Klorovo apno se da mnogovrstno porabiti.

Dobro varovalno sredstvo je pri živinskih kugah, zlasti boleznih na parkljih. Če ga natreseš na desko v hlevu in pustiš okno odprto, pobegnile bodo iz hleva vse muhe, ker jim je zopern duh tega apna. Živini ta duh ne škoduje. Ravno tako dober pomoček je proti mišim in podganam. Zelja se ne lotijo bolhe in gosenice,

ako ga poškopiš z vodo, v katero si djal klorovega apna. S klorovim apnom tudi preženeš gosenice s sadnega drevja. Še celo metulji se ogibljejo drevesa, ki se je poškopilo z vodo, v kateri je klorovo apno.

Vino, ki izgubi kislino.

Semtertja se pripeti, da vino izgubi vso kislino. To prihaja od neke posebne vrste vrenja. Tako vino se ne da popraviti, če bi se mu le pridejalo samo kislega vina. Vino bi le z nova zavrelo in kislino izgubilo. Tako vino se naposled popolnoma spridi. Pomaga se mu samo, če se segreje do 60°, kar uniči tiste organske snovi, ki povzročujejo vrenje. Potem se pa pridene vinu kacega kislega cvička.

Za kratek čas.

Prvi mož: Cigan, goljuf, slepar, . . .
Drugi mož: Zdaj je pa že dovolj, še jedno besedo, pa ti bom res zameril.

Na semnju.

Gospodar je pripeljal konja na prodaj. Prišel je kupovalec ter vprašal, ali ima konj kakšno napako. — „Oj, kje pa bi moj konj mogel imeti napako“, odrezal se je jezno gospodar. — „Ni plašljiv ali bojzljiv?“ vprašal je dalje kupovalec. — „Tega bi še manjkalo. Kako pa bi stal celo noč v štali sam, ko bi bil bojzljiv!“

Gospod: „Ali Vas ni sram, pri belem dnevu beračiti?“

Berač: „Kdaj ste mi pa še po noči kaj dali?“

Mestjan: „Poglejte, oče, to je norišnica za kmete.“

Kmet: „Sem si koj mislil, kajti za mestjane bi bila premajhna.“

Gospod: Tu berem v časopisu, da so se ljudje na Laškem spuntali, ker nimajo niti kruha.
Gospa: Naj pa žemlje jedó.

Tržne cene v Ljubljani

dne 17. marca t. l.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	7	50	Špeh povejen, kgr.	—	64
Rež,	5	70	Surovo maslo,	—	78
Ječmen,	6	—	Jajce, jedno	—	02
Oves,	6	45	Mleko, liter	—	10
Ajda,	7	40	Goveje meso, kgr.	—	64
Proso,	5	—	Telečje	—	58
Koruza,	5	40	Svinjsko	—	64
Krompir,	1	80	Koštranovo	—	40
Leča,	14	—	Pišanec	—	75
Grab,	14	—	Golob	—	20
Fižol,	9	—	Seno, 100 kilo	—	2 94
Maslo, kgr.	—	96	Slama,	—	2 67
Mast,	—	68	Drva trda, 4 metr.	—	6 40
Špeh frišen	—	56	" mehka, 4 "	—	4 80

V vsakej fari in krajni občini postavlja se razumna, spoštovana in denarno zanesljiva oseba kot

zaupni mož

z dobrim postranskim zaslužkom. — Pismeno naj se pozveduje pod „201.191“, Gradec, poste restante. (5—3)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (3—4)

priporočam slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih podob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo stroko spadajoče predmete na pr. **stekleno, porcelanasto belo in rujavo prsteno blago,** raznovrstne svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave krogeljaste cilindre „Patent Marian“, katere imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezam tudi vsa steklarska dela pri stavbah ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

Nebhodno potrebna za vsako gospodinjstvo je

Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava

z ukusom bobove kave.

Ta kava ima zase nedoseženo prednost, da se zamore odreči kvarnemu uživanju nemešane ali z surogati mešane bobove kave in da je moč prirediti mnogo **sladnejšo**, poleg tega **zdravejšo** in **tečnejšo** kavo. — **Neprekošana kot primesek k navadni bobovi kavi.** (38—9)

Priporoča se zlasti za gospé otroke in bolnike.

Osobito se je čuvati slabih posnemovanj.

Dobiva se povsod.

1/2 kile po 25 kr.

Sel. Kneipp

Dober zaslužek

odpre se s 1. aprilom t. l. inteligentnim, slovenske pisave dobro zmognim in delalnim osebam, ki bi se hoteli posvetiti važnej narodno gospodarske stroki.

Ponudbe pošiljajo naj se v zaprtih pismih z napisom „**Dober zaslužek**“, poste restante v Ljubljano. (8—1)

Odlikovan v Trstu 1882. Srebrna svetinja.

Tovarna peči in glinastih izdelkov

Avgust Drelse

Ljubljana (Kranjsko).

Vsakovrstne peči po najnovejši konstrukciji, bele in barvane od najboljšega blaga, elegantne in cene.

Cevi za dimnike natik z vetrovim ravnalcem. (2—5)

Okraski pri stavbah, nakit pri cerkvenih stropih in okrajkih, neprežigliva opeka in vse v glinarsko obrt spadajoče stvari.